

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 01392

DEM ZEYDENS MATONE

Mark Arnshteyn

*Permanent preservation of this book was made possible
by Eleazer Bromberg
in honor of
Aaron Bromberg, Pioneer Yiddish Teacher, 1910-1950*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

N. S. SAMAROFF

ביבליאָטעק, גרינינקע ביי מעלעך,
רעדאַקטירט פון ש. באַסטאַמסקי. סעריע נ' 2

מ. אַרנשטיין.

דעם זיידנס מתנה

(א קאָמעדיע אין איין אַקט).

ISBN: 0-657-01392-7

Old Call#:96-30, Vol.

ווילנע

פאַרלאַג, נײַע ייִדישע פּאַלקסשול

1931

ביבליאָטעק „גרינינקע ביי מעלעך“
רעדאַקטירט פֿון ש. באַסטאַמסקי. סעריע נ' 2

מאַרק אַרנשטיין

דעם זיידנס מתנה

אַ קאַמעדיע אין איין אַקט

ווילנע

פאַרלאַג „נייע יידישע פּאַלקסשול“

1931

Printed in Poland.

Biblioteka „GRININKE BOJMEŁECH“
redagowano przez S. BASTOMSKIEGO.

M. Arnsztejn.

Podarunek dziada

Sztuka dla dzieci

Drukarnia „Expres“ Wilno, Wielka 33.

פערזאָנען:

- זיסקינד, 11 יאָר.
משחלע, 10 יאָר.
חיימל, 8 יאָר.
רחלע, 7 יאָר, זייער יינגסטע שוועסטערל.
סענדער, 11 יאָר, אַ שכנס אַ יינגל.

מיטטעלט זיך פאר א קינדערייזימער אין א פארמעגלעכן
ידישן הייל, צווישן די פענצטער — אן עטוואַסערקע
מיט ביכער, העפטן און קינדערישמילעכלעך. אין דער
סיף — צוויי פענצטער מיט שיינע פאַרהענגלעך, רעכטס
ביי דער וואַנט — 2 קינדער-בעטלעך, לינקס — אַ גיט
גרויסע שראַנק און אַ סיר, אינמיטן שטוב — אַ מיט
מיט שטולן, אויף די ווענט הענגען מאַפעס און אַ גרויסער
פאַרטעט פון אַ שיינעם אלטן יידן, אויסן טיש ברענט
אַ לאַמפּ.

(משהלע און רחלע זיצן מיט טיש פאַרנומען מיט
קלעפן אַ הויז פון פאַפיר און סעקטור).

משה: עס טויג ניט ווי דו מאַכסט, אַזוי
וועט זיין בעסער (קלעפּ דעם דאָך).

רחל: אַזוי טויג עס ערשט טאַקע צו
גאַרנישט. דער דאָך קען איינפאַלן און וועט
חלילה דערהרגענען אלע קינדער.

משה: דו האָסט דען קינדער? דאָס הויז
איז דאָך ליידיק, קיינער איז נישטאָ איבערוויי-
ניק.

רחל: היינט איז טאַקע קיינער נישטאָ,
אַבער מאָרגן קענען דאָך זיין.

חיימל: (לויפט ציין אַ דערשראָקענער, אַ פאַר-
פּאָפּעטער, קוים האָט ער קען דעם אַסעם כאַפּן) אוי,
גיכער! פאַרמאַכט די טיר! די פענצטער פאַר-
מאַכט! אוי, אוי! גיכער! גיכער!

משה און רחל: (שפּהינגען אויף טון זייערע
פּרסער) וואָס איז געשען? וואָס, וואָס איז?
חיים: אַ נישט-גוטער! (ער באַהאַלט זיך אין
אַ ווינקל).

רחל: וווּ? וווּ? (טון גרויס שרעק קייכט זי
אַרונטער אונטערן טיש).

חיים: דאָרט! דרויסן שטייט ער, ביים
פּאַרקאָן... אַזאַ לאַנגער! אַזאַ ווייסער! ווי אַ מתו
אוי, גיכער, לאָמיר זיך באַהאַלטן...!

רחל: (קחישעט אונטערן טיש) אוי, איך האָב
מורא!

משה: שריי נישט אַזוי, נאַרישע קאַץ,
ס'איז דאָך קיינער נישטאָן...

חיים: איך האָב אַליין געזען... אַ נישט-
גוטער... אַ נישט-גוטער! אַ נישט-גוטער...

רחל: (שטיל) איך האָב מורא איך האָב
מורא!

משה: אַ נישט-גוטער ביסטו אַליין, חיימל!
חיים: איך בין אַ נישט-גוטער... גיין...

גיין...

משה: אַוואַדע, וואָס דען, אַ גוטער ביסטו
ווען דו וואָלסט געווען אַ גוטער, וואָלסטו דאָך
נישט איבערגעשראַקן דיין קליין שוועסטערל.
זע, ווי זי ציטערט, נעבעך.

חיים: אז איך האָב אַליין געזען, איך
קען שווערן. איך מיט זיסקינדן זייגען מיר
צוזאמען געגאנגען אהער פון מוזיק-לערער.
גייען מיר אזוי אריין פון דער טעפער-גאס
אין קליינעם געסל, פארן גארטן פארביי, און
איך זע פון דער ווייטנס, פון טויבן אַבאָילעס
נוסט הייל ביים פעלד גייט אַרויס אַ מענטש
זינגאנצן אָנגעטאָן אין ווייסן — און אזא לאַנג-
גער, אזא הויכער, העכער פון אַבאָילעס הויז...
עס איז נאָך געווען גוט ליכטיק און איך האָב
נאָך געזען...

רחל: (שמעקט אַרויס דעם קאָפּ פון אונטערן
טיש און הערט זיך אין צום ברודערס דערציילונג
עפנטשענדיק שטיל) אוי, אַ נישט-גוטער...
משה: נו, און וואָס איז ווייטער געשען?
חיים: האָב איך באַלד אָנגעהויבן צו
לויפן... און בין זיך געלאָפן... און געהאַלטן
די פידל פעסט. און דער נישט-גוטער לויפט
מיר נאָך... און ווי איך בין שוין אַריינגעלאָפן
אין הויז, האָב איך דערשפּירט ווי אייגער טוט
מיר אַ ריס אַרויס מיין פידעלע פון אונטערן
אַרעם... אוי, מיין פידעלע, דער טאַטע און
די מאַמע וועלן שרייען... דעם זיידנס פידעלע...

רחל: (אויגטערן טיש) אוי, א נישט-גוטער,
א שד...

משה: (שפרינגט אויף) האָסט זיך, הייסט עס,
געלאָזן אַוועקנעמען דאָס פידעלע, וואָס דער
זיידע האָט דיר געשאַנקען אַ מתנה?!

חיים: איך בין קוים אַנטלאָמן פון נישט-
גוטן, ער האָט מיר געוואָלט דערהרגענען...

משה: (מיט מעס, מעשה דערהאָקסענער) האָסטו
נישט דאָס פידעלע? דעם זיידנס מתנה? אוי,
אוי, דו צעקראַכענער!...

חיים: (צעחיינט זיך) איך האָב נישט אַוועק-
געגעבן, ער האָט ביי מיר אַרויסגעריסן דעם
זיידנס פידעלע!

משה: ווער האָט עס ביי דיר אַרויסגעריסן?
חיים: איך זאָג דאָך דיר, דער שד, דער
נישט-גוטער!

זיסקינד: (קומט אַרײַן אויף די לעגטע הער-
טער, סראַגנדיק אַ פידעלע, פאַרפאַקט אין אַ טוכנעם
מוטערל) נישט קיין נישט-גוטער, נאָר אַ טשוואַק
האַט עס דיר אַרויסגעריסן, אָט האָסטו דיין
פידעלע צוריק! בעע!...

חיים: (בלויבט צוערשט שטיין פאַרשעמט, דערינאָך
לויפט ער צו און כאַפט מיט פרייד דאָס פידעלע פון

ברודערס האנט) אָ! מיין פידעלע! מיין פידעלע!
פון וואָנען האָסטו עס באַקומען?
זיס קינד: אויפן טשוואַק פון פארקאן
איז עס געהאַנגען... ווען דו ביסט אזוי אַנטלאָפן
פאַרן „נישט-גוטן“ בין איך דיר נאָכגעלאָפן
און דיר נאָכגעשריען, אז דער ווייסער, דער
לאַנגער, וואָס איז אַרויסגעגאַנגען פון אַ באַי-
לעם הויז, איז דאָך גאָר פישל דער בעקער,
וואָס ברענגט אַהער זעמל יעדן טאָג, און דו
האַסט געהאַלטן אין איין אַנטלויפן פאַרן שד...
כאַ-כאַ-כאַ!...

ר ח ל: (שטעקט אַרויס מער דעם קאַפּ פון אונטערן
פיש).

אַל ע: (אויסער היימען) כאַ-כאַ-כאַ!...

זיס קינד: (דערציילט ווייטער) און ווי איך
לויף אזוי דערנאָך און קום צו צום פארקאן,
זע איך דאָס פידעלע הענגט אויף אַ טשוואַק...
דו האָסט אַוודאי געמוזט פאַרטשעפּען דעם
פוטערל אָן טשוואַק אין מיינען פון שרעק
אז דער „נישט-גוטער“ רייסט ביי דיר דאָס
פידעלע פון דער האַנט, האָסטו עס געלאָזן
הענגען, און אליין אַנטלאָפן!...

מ ש ה: (שיסט אויס אין אַ געלעכטער) כאַ-כאַ-כאַ!

אָט דער טשוואַק איז זאָס געווען דער נישט-
גוטער! כא-כא-כא!...

ר ח ל : (קריכט פרויט טון אונטערן טיש) אַזוי
גאַר? אַ טשוואַק?

מ ש ה : (האלט אין אײן לאַכן) פאַר פישל
דעם בעקער האָט ער זיך אַזוי דערשראָקן!...
כא-כא-כא!

ר ח ל : פאַר פישל דעם בעקער? שעם זיך
חיימל, שעם זיך!

ח י י מ : (פאַרשטעלט זיך דעם פנים) איך שעם
זיך טאַקע! איך וועל זיך שוין קיינמאַל מער
ניט שרעקן.. איך שעם זיך!... איך שעם זיך!...
(ער צעהיגט זיך און לויפט פרויט אין דער צווייטער
שטוב, איבערלאַזנדיק דאָס פידעלע אויפן טיש).

מ ש ה : (שרייט אים נאָך) וווהין לויפטו,
צעקראַכענער? זע נאָר, אַז אַ נישט-גוטער זאָל
דיך ווידער נישט נאַכיאַגן! הא-הא-הא!

ר ח ל : (מיט רחמנות) לאַך נישט אַזוי, משהלע,
חיימל וויינט... שווייג שוין!...

ז י ס ק י נ ד : ניין, מע מוז חיימלען גוט
אַנלערנען, ער זאָל איינמאַל פאַר אַלע מאָל
איפהערן זיך צו שרעקן! ס'איז דאָך גאַרנישט
אויסצוהאַלטן פון דעם ייגל! אומעטום זעט ער

נאָר נישט-גוטע, שדים און גולנים...
משה: יאָ, פאַר גולנים האָט ער מורא
צום מערסטן. בעכטן האָט ער מיך אויפגעוועקט
אין מיטן דער נאַכט און אָנגעהויבן צו וויינען:
עס דאַכט זיך אים גולנים רייסן דאָס פענצ-
טער... איך שפּרינג אַראָפּ פון בעטל, גיי צו
צום פענצטער און איך זע: גאַרנישט מיט
גאַרנישט. נישט מער דאָס פענצטער איז
געווען שלעכט פאַריגלט, האָט עס דער ווינט
אַביטל געשאַקלט אַהין און אַהער.

זיסקינד: מיר האָט ער שוין אַ פאַר
מאָל אויפגעוועקט מיט דעם זעלבן פּוזמות.
אַבער וואָרט - מער, מיין איך, וועט ער
גונדו שוין נישט וועקן פון היינט אָן.

משה: דו מיינסט, אַז ער וועט שוין קיין
מורא נישט האָפּן? דו מיינסט, אַז די געשיכטע
מיט דעם „נישט-גוטן“ וועט אים שוין אָנלער-
גען? האָט אַ גרויסן טעות. איך קען אים
שוין בעסער פון דיר. פאַר „נישט-גוטע“ וועט
ער שוין איצטער אפשר מער קיין מורא נישט
האַפּן, אָבער פאַר גולנים וועט ער זיך נאָך
שרעקן אַזוי ווי פריער. דאָ דאַרף מען עפעס
אויסטראַכטן אַ קלוג שפּיאל, וואָס זאָל אים

צ'נלערנען אייגמאל פאר אלע מאָל.

זיסקינד: איך האָב שוין אויסגעטראַכט.
משה: וואָס אַזעלכעס? זאָג, לאָמיר הערן.

זיסקינד: איך וועל דיר זאָגן, אָבער
זאָל רחלע אַרײַנגיין, ווייל זי וועט אים אַלץ
דערציילן.

רחלע: גיין, איך וועל נישט דערציילן.
איך אויך מיטהעלפן.

זיסקינד: נו, אויב אַזוי, איז גוט, וועל
איך אַיך דערציילן.

משהלע: (אומגעוואָונק) נו דערצייל, שוין

זיסקינד: הערט, קינדער!...

(אין דעם מקמענט עפנט זיך די טיר און עס
שפּרינגט אַרײַן מיט גרויסע שווערע טריט, ס'ענדער.
ער טראַגט אַ טולוס, איבערגעקערט מיטן פּוטער אַרויף,
גרויסע שטיחל, אויפן קאָפּ טראַגט ער אַ גרויסן
כשונהויקן קאַפּעליש, אַרומגעשטעקט מיט פּיל גענודענע
פּעדערן, מיט אַ ברייטן ראַנר אַראָפּגעלאָזן ביז איבער
די אויגן. אין דער האַנט האַלט ער אַ גראַפּן שטעקן
און אין גאַרבל, מיט וועלכן דער טולוס איז אַרומגעבונדן,
זיינען אַרײַנגעשטעקט אַ שאַר-גייזן, אַ צוואַנג אין גאָך
אַזעלכע ענלעכע שטוב-כבשירים, אונטער דער גאַמבע
הענגט ביי אים אַ שטיק שוואַרץ פּוטער).

ר ח ל ע : (דערזענדיק אים, דערשרעקט זיך) אזוי,
 גולן!... (וי בזהאלט זיך הייסער אונטערן טיש).
ס ע נ ד ע ר : (פרעגבירט זי טון אנהייב צוביסל
 איבערשרעקן און צעלאזט זיך) כא-כא-כא!... ווי
 באר עפעס, ווינט זי באַלד אונטערן טיש!...
 קרייך אַרויס, רחלע, איך בין נישט קיין גולן,
 איך בין דאָך סענדער. קענטט מיך נישט?
ז י ס ק י נ ד : סענדער. וואָס קריכט אויפן
 טענדער...

ס ע נ ד ע ר : (רוקט צווייף דעם קאפּעליוש)
 רחלע, דאָס בין איך. קענטט מיך נישט? פון
 צונטקעגן.

מ ש ה ל ע : (וועלכער האָט זיך פון אנהייב אויך
 צוביסל דערשרעקן, אָבער ער האָט זיך באלד בזהערשט
 און איז געבליבן שטיין אויף זיין אָרט מיט די הענט
 און די קעשענעס) איך האָב זיך אָפּילו גאַרנישט
 געזעהוויבן צו שרעקן און זי ווינט באַלד
 אונטערן טיש..

ר ח ל ע : (איז דערווייל צרויסגעקראַכן פון אונטערן
 טיש) חיים וואָלט זיך נאָך מער דערשראָקן...
ז י ס ק י נ ד : אָט דאָס וועלן מיר טאָקע
 באַלד זען. איך האָב זיך עקסטרע אָפּגעשמעקט

מיט סענדערן, ער זאל זיך פארשטעלן פאר
א גולן און אריינקומען צו חיימען.

רחלע: ניין, איך האב מורא, ער קען
נאך חלילה קראנק ווערן פאר שרעק.

זיסקינד: האב נישט קיין מורא. דאס
האב איך שוין גוט באקלערט. מיר וועלן אלע
דא זיין אין שטוב באהאלטן, און אזוי ווי מיר
וועלן נאר זען, אז ער שרעקט זיך צופיל,
וועלן מיר באלד ארויסשפרינגען פון אונדזער
באהעלטעניש און מאכן אזא „בעעע...“ אז
ער וועט, מיין אבך, קיינמאל אין זיין לעבן
זיך שוין נישט שרעקן פאר אלע גארישקייטן.
נו, גוט?

משהלע: גוט, מיר געפעלט דאס זייער.

זיסקינד: שטיי זשע טאקע נישט. קריך
שוין אריין אין דיין בעטל און מאך זיך
שלאפנדיק; סענדער וועט זיך באהאלטן אונטער
די פארהאנגען, איך וועל טונקל מאכן דעם
לאמפ און וועל זיך אויך באהאלטן, און
דחל וועט אריינגיין צו חיימלען זאגן אים,
אז משהלע שלאפט שוין, וועט ער אויך באלד

אריינקומען זיך לייגן. דעמאָלט, סענדער,
ווייסטו שוין, וואָס דו האָסט צו טאָן?
סענדער: אַהאַ! איך ווייס שוין גוט!
איך וועל שוין אָפּשפּילן אַן אַנטיק.
זיסקינד: קום אַהער, באַהאַלט זיך.
(ער באַהאַלט אים אונטער די גברדיגען און פּאַרשטעלט
אים גוט).

משהלע: (שפּרינגט אַרײַן אין זײַן בעטל
אין אַנטאָן) איך שלאַפּף שוין. (ער דעקט זיך
פּיבער מיט דער קאַלדע און נעמט כראָפּען).

זיסקינד: גיי, רהלע, רוף אים אַרײַן
שלאַפּן, זאָג אים, אַז דער לאַמפּ גייט אױס,
וועט ער זיך צוואַיילן, ווייל ער וועט דאָך
מורא האָבן זיך לייגן אין דער פּינכטער...
רהלע: איך גיי, אָבער געדענקט, איר
זאָלט אים גיט שטאַרק איבערשרעקן.

זיסקינד: זאָרג זיך גישט, מיר האָבן
אים פּונקט אזוי ליב ווי דו.

רהלע: נו, איז גוט (וי גייט אַרױס).
זיסקינד: דערווייל, משהלע, דאַרמסטו
נאָך נישט כראָפּען, וועסט צײַט האָבן, ווען ער
וועט אַריינקומן.)

(משהלע חערט אויף כראָפּען, זיסקינד מַכט טונקל

דעם לעמפ און באהאלט זיך אויך צין היינלי. א קליינע
פויזע, בעלד הערט זיך מון צהייטן צימער היימלט לויטן)
ששש... ער גייט!... כראָפּע, משהלע!... (משהלע
געבט כראָפּען געשמאק, הימל לויטט אריין)

חיי מל: ער שלאָפט שוין, דער טעפּער!
נישט געקאָנט אַביסל וואַרטן אויף מיר, (ער
צעמט זיך אַילנדיק אויסטאָן) כיווייס, ער האָט זיך
בכיוון צוגעאַיילט. ער האָט געמיינט, איך וועל
מורא האָבן איינער אַליין זיך לייגן שלאָפּן...
ער מיינט אויף אַן אמת, אַז איך בין אַזאַ
שרעקעדיקער... אַן! סע הייבט זיך אַפּילו נישט
אַן!... איך האָב נישט קיין מורא... איך הייב
נישט אַן מורא צו האָבן!... איך האָב שוין
מער נישט קיין מורא פאַר קיינעם!... פאַר
קיינעם!... נישט פאַר קיין נישט-גוטן, נישט
פאַר קיין שד... אַפּילו נישט פאַר קיין גולן...
(סענדער שפּאַנט אַרויס מון זיין באַהעלעניש מיט גרויסע
שחערע טריט, קלאַפּנדיק מיטן שטעקן אין דעם פּאַדלענע
אין קלינגענדיק מיט די אַייגנט, העלכע ער טראָגט. היימל
דערזעט אים, שפּאַונט ער אַזש אַרויף אויפן בעטל מיט
א געשריי) אוי, אַ גולן!...!

סענדער: (מיט אַ גראַנט שטימע) יאָ, איך
בין אַ וואַלד-גולן. שוין דערלאַנג מיר אַהער
צליק, וואָס דו פאַרמאָגסט ווען נישט, דערהרגע

איך דיר דאָ באַלד אויפן אָרט מיט דעם
 געווער (ער קלינגט ביט די צייזנס).
 חיימל: (ציטערט) איך בעט אייך, מיין
 ליבער, מיין טייערער גולן, הרגעט מיך נישט!..
 צו וואָס טויג עס אייך? בעסער נעמט זיך אַלץ,
 וואָס איך פאַרמאָג, און לאָזט מיך לעבן...
 סענדער: וווּ האָסטו דיין פאַרמעגן?
 אהער גיב עס שוין!..
 חיימל: דאָרט אין שאַנק.. מיין נייער
 אָנצוג... מיינע נייע שטיוועלעך.. ערשט גע-
 קויפט אויף כסח...
 סענדער: (קלאַפּנדיק מיטן שטעקן) ניין,
 נישט דיין אָנצוג, נישט דייע נייע שטיוועלעך,
 גיב עפעס בעסערס.
 חיימל: (ציטערט) ליבער טייערער גולן,
 דאָרט אין עטאָזשערקע... מיינע נייע ביכלעך
 מיט אַזעלכע שיינע בילדלעך.. מיינע סאַל-
 דאַטן.. דער פעטער האָט מיר געקויפט...
 סענדער: (נאָך בייזער) איך וויל נישט
 דייע ביכלעך!.. איך דאַרף נישט דייע סאַל-
 דאַטן!.. גיב עפעס בעסערס!.. גיב וואָס ביי
 דיר איז צום טייערסטן (ער באַמערקט דאָס פירעלע
 אויפן טיש) אָט דאָס פירעלע גיב. (ער חיל נעמן

דאָס פֿידעלע) און דיין רחלען וועל איך מיט-
נעמען און דיר וועל איך לאָזן לעבן...

חיי מל: (שפּרינגט אַראָפּ טון בעט, כאַפּט דאָס
פֿידעלע אין ביזע הענט, שרייענדיק) ניין!... דאָס
פֿידעלע וועל איך נישט אַוועקגעבן!... אַלץ
נעמט זיך, נאָר נישט דאָס... דאָס פֿידעלע וועל
איך קיינעם נישט אַוועקגעבן...

סענדער: אַזוי זאָגסטו? ... קיינעם
נישט?... און דעם נישט. גוטן האַסטו דאָך ערשט
היינט אַוועקגעגעבן!...

חיי מל: (רעדט האָס אַמאל מער גערייט) איז
עס טאַקע געווען זייער מיאוס, אָבער מער
וועל איך שוין אַזאַ זאָך נישט טאָן. מײן
זיידעניו איז אַלט און קראַנק און ווען ער
האַט מיר צו זיין געבורט געשענקט דאָס
פֿידעלע, וָאָט ער מיר אַזוי געזאָגט: נעם דאָס
פֿידעלע, לערן זיך אויס שפּילן און ווען
דו וועסט גרויס ווערן און דו וועסט האָבן
אַ כּלה, זאָלסטו איר אויף דעם פֿידעלע אָפּ-
שפּילן דיין ערשטע מעלאָדיע, וועט זי דיר
אייביק ליב האָבן, און ווען דו וועסט אַליין
שוין האָבן קינדער, זאָלסטו זיי שפּילן אויף

דעם זעלבן פידעלע, וועלן זיי זיין גוטיטשקע
און דיך וועלן זיי צווי ליב האָבן, ווי דו
האַסט ליב דיין טאַטן... און ווען דו וועסט
ווערן אַ זיידע, זאַלסטו דאָס פידעלע
אַוועקשענקען דיין אייניקל און אים אָנזאָגן,
ער זאַל עס ווידער אַוועקשענקען זיין אייניקל...
צווי האָט מיר געזאָגט מיין זיידעניו, און איך
האָב געזען, אַז טרערן זיינען אים געשטאַנען
אין די אויגן און איך האָב אויך געוויינט...
(מיט טרערן) איצט קומסטו, דו שלעכטער גזלן,
און ווילסט מיר דאָס פידעלע אַוועקנעמען?!
אויף וואָס וועל איך שפּילן פאַר מיין פּלה? אויף
וואָס וועל איך שפּילן פאַר מיינע קינדער, ווען איך
וועל זיין אַ טאַטע?! וואָס וועל איך אַוועק-
שענקען מיינע אייניקלעך, ווען איך וועל זיין
אַ זיידע?! (ער ווערט פּלוצלונג שטאַרק הי אַ העלד)
ביין, גזלן? איך וועל דיר דאָס פידעלע נישט
געבן! און פאַר מיין רחלען וועל איך דיר
האַלדז און נאַקן צעברעכן, איך וועל דיר
וויינין, אַז איך האָב קיין מורא נישט! איך
שרעק זיך שוין נישט פאַר קיינעם און איך
וועל מיין גאַנץ לעבן זיך מער פאַר קיינעם
נישט שרעקן (כאַפט צרויס דאָס אַיין טון סענזערס

גארטל און פארמעסט זיך).

סענדער: (זייער געחירט) חיימל, האַלט, שלאָג נישט, איך בין נישט קיין גולן, איך בין דאָך סענדער, איך האָב דיר נאָר געוואָלט אויסלערנען ניט שרעקן זיך, אָט אזוי, חיימל, ביסט אַ כוואַט...

חיימל: (פאַרווונדערט) ווער ביסטו? סענ-דער גאָר? נישט קיין גולן?

סענדער: (רייסט אַראָפּ די באַרו) איך בין נישט קיין גולן! זיסקינד האָט מיר געהייסן אזוי זיך פאַרשטעלן.

זיסקינד: (נייט אַרױס פון זײַן באַהעלטעניש) יאָ, חיימל, איך האָב דיר געוואָלט אויספֿרוברן, צי דו וועסט זיך ווידער דערשרעקן. אָבער איך זע, אַז דאָס פירעלע, אונדזער ליבן זיידנס מתנה, און אונדזער שוועסטער האָבן דיך גע-מאַכט פאַר אַ העלר. דו שרעקסט זיך ניט מער, אזוי האָב איך דיך ליב. (ער באַמערקט רחלען, וועלכע האָט זיך פֿריער צו אַלץ צוגעקוקט פון דער שפּאַרע, און איצט איז זי אַהיינגעקומען און שטיין געבליבן, ווייט זיך די אויגן) וואָס וויינסטו, רחלען? רחלען: גיי, גיי, זיסקינד! דו ביסט אַ שלעכטער...

זיסקינד: פארוואס?

דחלע: ווייל דו האסט אים אזוי איבער-

געשראקן, היימען...

חיימל: (דערלאנגט זיסקינדן די האנט) ניין,

ניין, איך בין נישט בייו אויף דיר, ברודער!

פארקערט. איך דאנק דיר, וואס דו האסט מיך

אויסגעלערנט זיין א מענטש — און פילן זיך

שטארק (ער צוקושט זיך מיט אים).

(עס הערט זיך טון משהלעס בעטל זיין כראפען).

זיסקינד: זע נאָר! משהלע איז דערווייל

אויף אן אמת איינגעשלאָפן, און האָט גאַרניט

געזען, וואָס דאָ איז אַלץ פאַרגעקומען (ער וועקט

אים) משהלע! משהלע!

משהלע: (כאָפּט זיך אויף) וואָס? וואָס?

(ער באַמערקט סענדערן און פאַרגעסנדיק פון שלאָף,

ווער דאָ איז, שרייט אויס דערשראָקן) אוי! אַ גזלן!

אַ גזלן!!

אַלע: (שיטן אויס מיט אַ געלעכטער, טאנצנדיק

צורום אים) אָאָאָ! משהלע האָט זיך דערשראָקן!

משהלע האָט זיך דערשראָקן!..

(משהלע באַהאלט זיך פאַרשעמט אינפער די קאלדערעס).

סוף ד'ה א'ג.

אכטונג, שולן!

נאָר וואָס דערשינען

א נייע פאָרנעמערטע און גרינטלעך

איבערגעארבעטע אויפלאַגע

פון דער כרעסטאָמאָטיע

לעבעדיקע קלאַנגען

פארן III-טן לערניאַר

פון ש. באַטאַנעוויטש' און מ. היימאַן.

נייער מאַטעריאַל.

גרעסערער שריפט.

מיט באַשטעלונגען זיך ווענדן:

Wilno, Stefańska 24, m. 28.